

ORGANIZAȚIILE EXTREMISTE ȘI IMPACTUL LOR ASUPRA TERORISMULUI INTERNAȚIONAL

Diana BENCHECI, Marcel BENCHECI

Catedra Științe Politice

The terrorism become a weapon of intimidation in the everlasting misunderstandings of diverse countries and civilizations, that a very different one from another through the conception and the sense of life with its cultural and moral norms.

The techniques that are used by the terrorists are very different (kidnapping, taking out people hostages, killings, explosions, poisoning of the water, the spread of diseases, etc.). From the whole of traditional methods there are: attacks of state chiefs, attacks on the diplomatic missions and on the politicians or on other popular people for their points of view, attacks on public institutions or commercial factories, on planes. According to mass-media, in the present there are in the world 500 terrorist organizations that have different orientations. But not taking in consideration the statistics, the reality is more painful.

Dimensiunile și formele de manifestare a terorismului au determinat ca acest fenomen să devină la început de nou mileniu cea mai mare amenințare pentru comunitatea internațională. Amenințările teroriste, precum și reacția comunității internaționale față de acestea au implicații și consecințe majore asupra tuturor domeniilor vieții sociale și, mai ales, asupra modului în care responsabilii politici decid să fie angajate și întrebuințate capacitățile militare în viitoarele operațiuni de combatere a terorismului [1].

Ceea ce afectează și mai mult pacea și securitatea lumii este faptul că în susținerea terorismului internațional s-au implicat și unele state, care apără și tutelează diverse organizații teroriste. Cauza susținerii acestor organizații diferă de la factorul religios până la sfârșitul războiului rece și globalizarea proceselor social-economice în lumea contemporană.

Una dintre cele mai active regiuni în susținerea terorismului este Orientul Mijlociu. În această regiune atacurile teroriste au fost expuse, în special, cetățenii și interesele SUA și ale Israelului. Alte state cu activitate teroristă intensă sunt Algeria și, la un nivel mai scăzut, Egiptul, unde organizațiile fundamentaliste islamice folosesc acest procedeu pentru a lupta împotriva guvernului. Terorismul este prezent și în alte state. Spre exemplu, în țările din America Latină, în special sub forma guerilelor urbane sau rurale. Alte state afectate de terorism sunt SUA, Israel, Spania și Irlanda de Nord, Bosnia-Herțegovina, Kosovo și, sporadic, Turcia și Grecia. În Afganistan se constată că situația rămâne instabilă, în pofida eforturilor Coaliției de a sprijini Statul Afgan Islamic de Tranziție (TISA); elemente ostile s-au adăpostit în zone izolate, de unde acționează în scopul întreținerii stării de instabilitate și pentru discreditarea străduinței ISAF și ale coaliției internaționale.

De menționat că impactul și modul de abordare a actelor teroriste s-au modificat considerabil. Dacă până în prezent terorismul era considerat ca o formă de conflict de intensitate scăzută, fiind situat la extremitatea inferioară a spectrului unui conflict armat care putea genera un război, de acum înainte fenomenul terorist, în întregul său, este tratat drept o nouă formă de război, capabil să determine probleme și să provoace consecințe ca și un război clasic [2].

Asistăm în prezent la o uluitoare diversitate de războaie separatiste, violențe etnice și religioase, dispute asupra frontierelor, frământări civile și atacuri teroriste, împingând o mulțime de imigranți peste hotarele naționale. În economia globală, tot mai strâns integrată, aceste mici conflicte declanșează efecte secundare în țările înconjurătoare. Astfel, un scenariu cu multe războaie mici îi determină pe planificatorii militari ai multor armate să privească din nou spre ceea ce ei numesc „operațiuni speciale” sau „forțe speciale” – războinicii de nișă ai zilei de mâine [3].

Spre regret, pentru mulți oameni, grupări și organizații terorismul a devenit o modalitate de soluționare a problemelor lor de ordin politic, religios, personal. Terorismul* a devenit o armă efectivă de intimidare și

* Există o diversitate de puncte de vedere referitoare la definiția terorismului, dar mulți specialiști apreciază acest fenomen ca fiind acțiunea de intimidare folosită pentru atingerea unor scopuri politice, economice, religioase etc. Prima tentativă de a defini terorismul aparține legiuitorilor romani, care, în anul 103 î.e.n., în Lex Apelia, au înscrimat sub titlul Crimen Majestatis, orice acțiune internă sau externă îndreptată împotriva integrității statului. Însă, însuși termenul a fost conturat în perioada Revoluției franceze, când Robespier a proclamat supremația terorii, în anii 1793-1794. Originea termenului de terorism se află în limba latină – *terror, terroris* – și înseamnă groază, teamă, frică, spaimă provocată premeditat prin amenințare și intimidare.

lichidare în polemica dintre diferite popoare și state, care se deosebesc cardinal unele de altele prin conceperea, normele sale morale și culturale.

Este de menționat că terorismul constituie un fenomen complex cu o evoluție strâns legată de evenimentele politice, ideologice și sociale din diverse țări ale lumii. Terorismul s-a reactualizat prin mișcările de contestare și rezistență de la începutul anilor '60 ai secolului XX: mișcările de gherilă; revoltele studențești din Europa, rezistența palestiniană din Orientul Mijlociu; mișcările afro-americanilor din SUA etc. Evoluția de la simple acțiuni de revendicare a unor drepturi la provocarea unor dezordini, iar mai apoi la acte îndreptate împotriva vieții unor persoane, a pus, la începutul anilor '60 ai sec XX, bazele unor mișcări extremist-teroriste ce aveau ca rază de acțiune aria mai multor țări ale lumii.

În prezent, prin amploarea sa și pericolul pe care îl prezintă la nivelul întregii planete, terorismul a devenit cea mai spinoasă problemă globală discutată de comunitatea internațională [4]. O atenție prioritară acestui fenomen se acordă după săvârșirea atentatelor sângeroase din 11 septembrie 2001, care în mod evident au demonstrat vulnerabilitatea autorităților guvernamentale în fața terorismului internațional, urmate de atentatele din Spania și Marea Britanie [5].

Anul de referință pentru apariția terorismului internațional modern este considerat 1968, când acționau 13 grupări extremiste cu motivații religioase, fără ca acțiunile acestora să fie incluse în sfera terorismului religios [6]. În prezent, lucrurile au evoluat: circa 20% dintre grupările teroriste care activează pe glob invocă motive religioase în acțiunile lor. Uneori, însă, o serie de importante organizații teroriste (de exemplu, Armata Republicană Irlandeză, Organizația de Eliberare a Palestinei, Tigrii Tamil ș.a.), deși au o componentă dominantă religioasă, revendică aspecte de ordin politic și social.

Potrivit informațiilor vehiculate în mass-media, în prezent în lume acționează peste 500 de organizații și grupări extremiste de diferite orientări. În această ordine de idei, una dintre cele mai cunoscute organizații teroriste, caracterizate printr-o rază mare de acțiune, număr important de membri și o influență semnificativă este **al-„QAIDA” (al-QA'IDA - Baza)** [7]. Această grupare a organizat și realizat actele teroriste din 11 septembrie 2001 pe teritoriul SUA, provocând criza politică globală. Ea este o grupare teroristă transnațională cu caracter politico-religios de orientare radical-islamică. Gruparea a fost fondată în Pakistan în baza structurii Maktab al-Hidmat, creată în anii 80 cu suportul serviciilor speciale ale SUA, Arabiei Saudite, Pakistanului în scopul finanțării și acordării suportului tehnico-organizatoric voluntarilor islamici participanți la operațiunile militare din Afganistan împotriva trupelor sovietice. Reprezentanții organizației au participat în conflictele armate din Afganistan (1992), Somalia (1992-1993), Bosnia și Herțegovina (1992-1995), Kașmir (1993), Caucazul de Nord (1995), Kosovo (1999), Asia Centrală (1999). Organizația în cauză mai are și un șir de alte denumiri: Gruparea islamică pentru protejarea lăcașurilor sfinte, Organizarea Mântuirii Islamice, Rețeaua lui Usama ben Laden, Armata Islamică de eliberare a lăcașurilor sfinte. Liderul militar-politic al organizației este Usama Mohammed ben Laden. Activitatea organizației este dirijată de către un Consiliu suprem ce include în sine patru comitete: Comitetul pentru probleme de ordin militar, Comitetul pentru probleme financiar-economice, Comitetul pentru problemele religiei și dreptului, Comitetul pentru problemele informației, contrainformației și propagării ideologice. Ca urmare a descentralizării aparatului de conducere, lipsește centrul unic de comandă. Efectivul organizației nu este cunoscut, având o mărime variabilă, însă, după unele calcule, numărul persoanelor implicate în grupare atinge cifra de 20-50 mii. Conform datelor date publicității de către forțele de coaliție, în perioada anilor 2001-2002 au fost arestați 2400 membri ai grupării, originari din peste 70 state ale lumii [8]. Gruparea dispune de armament performant, tehnică militară, mijloace de telecomunicații avansate, fixându-se tentative de experimentare a armelor de nimicire în masă cu aplicarea elementelor biologice, nucleare, radiologice, a elementelor toxice. Direcțiile de activitate ale organizației sunt orientate spre: blocarea căilor de comunicații; deturnarea aeronavelor; luarea ostaticilor din mediul misiunilor diplomatice; realizarea actelor de teroare față de diferite obiecte civile sau militare; asasinarea liderilor politici. În cazul realizării actelor teroriste, de regulă, sunt utilizate elemente explozibile teleghidate sau mecanice. În calitate de purtători ai mecanismelor explozibile prioritate se acordă automobilelor sau diversanților-sinucigași. O trăsătură specifică a grupării se consideră planificarea detaliată și de durată a operațiunilor menite a fi realizate.

Atenție se acordă pregătirii, traducerii în diferite limbi cu repartizarea ulterioară a ghidurilor practice cu referire la realizarea acțiunilor cu caracter diversionist-terorist; confecționării și utilizării mecanismelor explozibile; realizării măsurilor de asigurare material-tehnică și financiară a grupărilor islamice de orientare radicală. Al-„QAIDA” dispune de o rețea de centre specializate în pregătirea mercenarilor în diverse regiuni ale lumii, cum ar fi Afganistanul, Bangladesh, Bosnia și Herțegovina, Indonezia, Yemen, Pakistan, Somalia,

Sudan. O parte considerabilă a rezidenturilor de peste hotare activează în regim de conservare autonomă, iar în unele cazuri sub acoperirea diferitelor structuri cu profil social, religios, cultural. Componenta nominală a acestora este completată din mediul cetățenilor băștinași ai statelor europene convertiți la islam. În calitate de acte de acoperire sunt practicate pașapoartele falsificate și buletinele de identitate (SUA, Germania, Elveția, Canada, Bosnia și Herțegovina, Albania, Federația Rusă, Somalia, Yemen).

În rezultatul acțiunilor comune ale serviciilor speciale occidentale, israelite, arabe, în perioada 1999-2001 s-a reușit demascarea rețelei de agentură teroristă din Marea Britanie, Canada, Spania, Germania, Franța, Belgia, SUA, Italia, Pakistan etc. [9]. Canalele de finanțare ale grupării teroriste sunt asigurate din contul creării unei infrastructuri bine dirijate ce conține elemente de finanțare internă și externă. Acestea includ în sine activitatea financiar-bancară; transferurile bancare prin intermediul cardurilor; traficul de ființe umane, armament, muniții; comercializarea produselor petroliere; contrabanda cu metale prețioase, a stupefiantelor; acțiuni de caritate și suport umanitar etc. Actualmente, activitatea grupării s-a fixat în peste 95 de țări din Asia, Europa, statele CSI, Africa, America Latină, SUA, statele arabe.

O altă organizație extremistă este **Frontul Popular pentru Eliberarea Palestinei**. Aceasta este o organizație militar-politică palestiniană, întemeiată în 1967 prin sciziunea grupărilor Frontului Palestinian pentru Eliberare și a formațiunilor paramilitare Abtal al-A'uda și Shabab lil-Intiqam. Ideologia fundamentală a acesteia o constituie promovarea marxismului radical. Sarcinile trasate constituie eliberarea Palestinei cu aplicarea forțelor armate; lichidarea statului Israel; planificarea și realizarea unor revoluții. Liderii formațiunii sunt împotriva adoptării declarațiilor privind reglementarea pașnică a diferendului palestinian, continuarea confruntărilor armate împotriva Israelului. Conform registrelor oficiale ale Departamentului de Stat al SUA și ale Uniunii Europene, gruparea este inclusă în lista organizațiilor teroriste. În același context trebuie de menționat **FATH (Mișcarea pentru Eliberarea Palestinei)**, care de la începutul anilor 60 activează oficial în calitate de organizație armată, acordând prioritate activităților de partizanat. Sarcinile inițiale ale organizației erau direcționate spre lichidarea statului Israel, repatrierea emigranților evrei, reîntoarcerea refugiaților palestinieni [10]. Operațiunile militare contra Israelului sunt organizate de pe teritoriul Libanului și Iordaniei. Liderii FATH în 1993 au recunoscut în mod oficial independența și integritatea statului Israel, neacceptând metodele forțate de soluționare a problemelor existente, fiind inițiată procedura de reformare a structurilor militare. Reieșind din aceste considerente, reprezentanții Departamentului de Stat al SUA au exclus organizația respectivă din registrul organizațiilor teroriste. Însă, din toamna 2002 sunt fixate date ce atestă fapte ale radicalizării mișcării cu implicarea în coliziunile militare împotriva Israelului.

Partidul Muncitoresc din Kurdistan este o organizație militar-politică de orientare separatistă a comunității kurde din Turcia. Ea a fost întemeiată la congresul de constituire a cercului marxist de tineret „Asociația studențească democrat-patriotică” de la Ankara în 1978. Sarcinile înaintate la congres prevedeau recunoașterea identității național-culturale a kurzilor; acordarea autonomiei regiunii kurde din Turcia; realizarea libertăților și drepturilor politice privind utilizarea limbii kurde; încetarea presiunilor și represiei din partea autorităților turcești. Începând cu anul 1979 conducerea PKK își desfășoară activitatea preponderent pe teritoriul Libanului și Siriei. Din august 1984 sunt întreprinse acțiuni violente direcționate spre recunoașterea statului independent Kurdistan din sud-estul Turciei.

În același context, se remarcă **HAMAS (Mișcarea Rezistenței Islamice)**, care este o grupare paramilitară politico-religioasă dislocată în autonomia Palestiniană și fondată în baza structurilor ilegale ale organizației radicale Mișcarea Fraților Musulmani. Scopul acestei organizații este formarea statului islamic Palestina. Membrii acesteia au luat parte la răscoala populației palestiniene (al-Intifaad) în perioada anilor 1987-1993, iar ulterior au realizat un șir de acte teroriste direcționate spre sabotarea procesului de reglementare pașnică a conflictului și realizarea proiectului de constituire a autonomiei Palestina [11]. Conform registrelor oficiale ale Departamentului de Stat al SUA și ale Uniunii Europene, gruparea este inclusă în lista organizațiilor teroriste. Rebelii se caracterizează printr-un grad înalt de motivație ideologico-religioasă, capabili spre sinucidere. Semnele distinctive ale mișcării sunt combinezoanele de culoare neagră cu inscripție „Allah Akbar”. Principalul volum de armament este achiziționat din Liban, Sudan, Republica Sud-Africană, unele state din America de Sud. Contactele externe ale organizației sunt orientate spre Iran, care îi acordă asistență militaro-politică, și spre Sudan.

Trebuie de remarcat, de asemenea, **HEZBOLLAH – Liban (Partidul lui Allah)**. Organizație politico-religioasă a minorităților šiite, fondată în 1973 în scopul promovării concepțiilor jihadului împotriva Israelului; crearea unui stat islamic în Liban [12]. Organizația se caracterizează prin prezența tendințelor pro-iraniene;

promovarea politicii violente împotriva militarilor SUA și Israelului. În perioada anilor 80 membrii grupării au luat parte la confruntările armate împotriva Israelului (de partea Frontului de Rezistență Islamică din Liban); la organizarea demonstrațiilor în masă. În calitate de semn distinctiv membrii Partidului lui Allah poartă berete de culoare verde. Actele teroriste sunt direcționate spre luarea ostaticilor din mediul elitei politice europene, a reprezentanților misiunilor diplomatice; terorismul aviatic; aruncarea în aer a obiectivelor militare din gestiunea SUA, Israelului, Franței. Organizația dispune de infrastructură operativă ramificată practic în toate regiunile lumii.

O altă organizație extremistă de stânga a obștii catolice din Irlanda de Nord este **Armata Irlandeză de Eliberare Națională**, fondată în baza formațiunii Armatei Irlandeze Republicane [13]. Programul politic este direcționat spre recunoașterea independenței regiunii Ulster. Ca urmare a contradicțiilor de ordin intern, activitatea militar-operativă este neînsemnată. Organele sale de conducere sunt Consiliul Militar și Comandamentul General. Direcțiile de activitate a organizației sunt atacarea patrulelor militare, a posturilor de poliție; acte teroriste îndreptate spre obiecte de importanță economică; plasarea informațiilor în rețeaua Internet cu caracter de amenințare; acte de teroare vizavi de populația civilă; acțiuni de tâlhărie cu scopul autofinanțării. În calitate de mijloace de comitere a actelor teroriste sunt utilizate automobilele-capcană [14]. Canalele de finanțare – exproprierea ilicită a mijloacelor financiare; comercializarea drogurilor în Irlanda și Danemarca; acțiuni de escrocherie, estorcare, șantaj.

O altă organizație teroristă ce activează în Europa este **ETA (Patria și Libertatea Bascilor)**. Grupare paramilitară a bascilor din Spania, creată în baza asociației studențești EHIN și organizației de tineret Partidul Național al Bascilor. Principiile ideologice ale ETA se bazează pe combinarea diferitelor concepții marxiste. Sarcinile declarate constituie eliberarea națională a bascilor; aprecierea națională a teritoriilor istorice populate de către poporul bascilor în regiunea de Nord a Spaniei (Țara Bascilor, provincia Navarra) [15]. Ca urmare a influenței serviciilor speciale, liderii organizației s-au dezis de concepția militară de soluționare a conflictului. Din primăvara anului 2000, însă, se observă tendințe de revenire la activitatea teroristă. În perioada martie-august 2001 gruparea bascilor a săvârșit 25 acte teroriste cu utilizarea automobilelor-capcană (15 morți, 45 răniți). Conform registrelor oficiale ale Departamentului de Stat al SUA și ale Uniunii Europene, gruparea este inclusă în lista organizațiilor teroriste. Conform datelor deschise, efectivul nominal al organizației se estimează la câteva sute de rebeli.

Organizațiile teroriste încadrate astfel în sistemul acțiunilor politice dă o explicație în judecarea actelor teroriste. Definiția clausewitziană, potrivit căreia războiul este continuarea politicii prin alte mijloace, rămâne valabilă. Având determinare politică, terorismul este un război, și anume: un război asimetric [16], un război de un tip necunoscut anterior. Cele menționate mai sus denotă că organizațiile teroriste sunt o latură funcțională importantă ce caracterizează terorismul internațional.

Referințe:

1. Popescu M. Implicații ale terorismului asupra acțiunilor militare // Revista de Științe Militare (București). - 2002. - Nr.1. - P.9.
2. Paul V., Coșcodaru I. Centrele de putere ale lumii. - București, 2003.
3. Toffler A., Toffler H. Război și anti-război. - București, 2000, p.112.
4. Donnedieu de Valeros. Raport prezentat la cel de-al III-lea Congres Internațional de Drept Penal, p.20.
5. Ministerul de Externe al Statelor Unite ale Americii. O analiză a terorismului în lume, aprilie 2003, p.102.
6. Naghi G., Toma Gh. Ora care a schimbat lumea. - București, 2003, p.51.
7. Coșcodaru I. Centrele de putere ale lumii. - București, 2003, p.36.
8. http://www.antiteror.sis.md/file/bulet_spec_nr1.pdf - accesat la 27 aprilie 2009.
9. http://www.antiteror.sis.md/file/bulet_spec_nr1.pdf - accesat la 5 mai 2009.
10. Paul V., Coșcodaru I. Centrele de putere ale lumii, p.71.
11. Bruce H. Implicațiile terorismului motivat de imperative religioase: Studiu RAND Corporation, 1993, p.65.
12. Ibidem, p.128.
13. http://www.antiteror.sis.md/file/bulet_spec_nr1.pdf - accesat la 5 mai 2009.
14. Stanciu B.I. Armata Republicană Irlandeză – scurtă istorie. - București, 1998, p.25.
15. Gârz F. Terorismul contemporan și efectele sale globale. - București, 1995, p.145.
16. Naghi G., Toma Gh. Ora care a schimbat lumea. Asimetria începutului de secol. - București: Presa Națională, 2004, p.67.

Prezentat la 26.06.2009